2020-2 i 3-RE

Causa 2020-2 i 3-RE

(Moreno Aguirre c/ Consell Superior de la Justícia)

Números de registre: 03-2020 i 04-2020. Recursos d'empara

Sentència del 13 de juliol del 2020

BOPA núm. 92, del 22 de juliol del 2020

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atesos els escrits presentats i registrats al Tribunal Constitucional, el 8 de gener del 2020, per la representació processal de la Sra. Maria Àngels Moreno Aguirre, mitjançant els quals interposa sengles recursos d'empara contra les sentències 12-2019 i 11-2019 del 5 de desembre del 2019, dictades pel Ple del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a un tribunal predeterminat per la llei, a un procés degut i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, així com del principi d'igualtat, reconegut a l'article 6 de la mateixa norma, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que declari la nul·litat de les resolucions impugnades, així com la d'una part dels actes administratius realitzats pel Consell Superior de la Justícia i que es retrotreguin les actuacions al darrer acte practicat legalment, per tal que el Consell Superior de la Justícia resolgui el procediment de nomenament de magistrat mitjançant una resolució motivada. Així mateix, demana que es declari la suspensió dels efectes de les sentències impugnades i dels nomenaments de la Sra. Carolina Bailén Vila i de la Sra. Alexandra Cornella Solà, com a magistrades;

Vista la Constitució, especialment els articles 6, 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 17 de febrer del 2020, que va acumular els recursos d'empara 2020-2-RE i 2020-3-RE i va admetre a tràmit, amb efectes suspensius, la causa acumulada sota la ponència del Sr. Joan Manel Abril Campoy;

Vist l'escrit presentat el 4 de març del 2020 per la representació processal de la Sra. Maria Àngels Moreno Aguirre en què demana la valoració de la conveniència de l'abstenció del magistrat, Sr. Joan

Manel Abril Campoy, en aquest procediment i que es nomeni un nou magistrat ponent de la causa d'acord amb el torn que correspongui;

Vist l'aute del Tribunal Constitucional del 19 de maig del 2020, que va desestimar aquesta sol·licitud i que va mantenir el Sr. Joan Manel Abril Campoy com a magistrat ponent de la causa 2020-2 i 3-RE;

Vistos els escrits d'al·legacions respectius presentats i registrats al Tribunal Constitucional, el 9 de març del 2020, per la representació processal de la Sra. Carolina Bailén Vila i de la Sra. Alexandra Cornella Solà;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 9 de març del 2020, pel Consell Superior de la Justícia;

Vist l'escrit d'al·legacions presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 9 de març del 2020, pel Ministeri Fiscal;

Vistes les conclusions formulades dintre de termini per les parts i pel Ministeri Fiscal;

Atesa la situació excepcional que va donar lloc a la Llei 3/2020, del 23 de març, de mesures excepcionals i urgents per la situació d'emergència sanitària causada per la pandèmia de SARS-CoV-2, la qual va suspendre l'activitat ordinària d'aquest Tribunal, aquesta resolució es dicta en data d'avui, tot i que el seu examen estava previst per a la reunió del Ple fixada pel 20 d'abril del 2020;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Joan Manel Abril Campoy;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 10 de juliol del 2019, el Consell Superior de la Justícia va acordar nomenar la Sra. Carolina Bailén Vila per al càrrec de magistrada del Tribunal de Corts amb dedicació parcial i la Sra. Alexandra Cornella Solà per al càrrec de magistrada del Tribunal Superior de Justícia amb dedicació parcial (BOPA núm. 62 del 17 de juliol del 2019).

1.2. La Sra. Maria Àngels Moreno Aguirre com a candidata a aquelles places va presentar un recurs contra ambdues decisions davant el Ple del Tribunal Superior de Justícia.

1.3. El 5 de desembre del 2019, el Ple del Tribunal Superior de Justícia va dictar sengles sentències (11-2019 i 12-2019) mitjançant les quals desestimava aquesta demanda i declarava que els actes impugnats eren ajustats a dret i als fins que legitimen l'activitat administrativa. Posteriorment, el 13 de desembre del 2019, el Ple del Tribunal Superior de Justícia va dictar uns autes que procedien a una rectificació material de les sentències esmentades.

1.4. El 8 de gener del 2020, la representació processal de la Sra. Maria Àngels Moreno Aguirre va interposar sengles recursos d'empara contra les sentències 12-2019 i 11-2019 del 5 de desembre

del 2019, dictades pel Ple del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a la jurisdicció, a un tribunal predeterminat per la llei, a un procés degut i a obtenir una decisió fonamentada en Dret, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, així com del principi d'igualtat, reconegut a l'article 6 de la mateixa norma.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació de la recurrent

- El recurs d'empara considera que s'ha vulnerat el dret a la jurisdicció de l'article 10 de la Constitució, així com els articles 6 i 13 de la Convenció de Roma, en els vessants dels drets a un jutge imparcial, a un procés degut, a la defensa, al recurs efectiu i a obtenir una resolució fonamentada en Dret, congruent i no arbitrària.

- En primer terme, addueix una vulneració dels drets a un tribunal predeterminat per la llei i al procés degut. Afirma que la llei atribueix la competència de la causa al Ple del Tribunal Superior de Justícia i que quan s'havia de resoldre la causa formaven el Ple 9 magistrats, mentre que a la sentència únicament n'hi figuren 5, desconeixent el per què no formen el Ple els altres 4 magistrats. Aquesta absència provoca, al seu parer, la nul·litat de la sentència del 5 de desembre del 2019 i de l'aute rectificatiu posterior.

Assenyala que ha interposat dos procediments consecutius davant del Ple i que la ponent designada ha estat la mateixa. Com que les parts eren diferents i els actes administratius també, per tal com no es va acordar l'acumulació, no es pot designar el mateix ponent, fet que deriva en la vulneració dels drets a la jurisdicció i a un procés degut, perquè no s'ha respectat el torn.

- En segon terme, considera que la sentència del Ple admet que la resolució del Consell Superior de la Justícia no ha d'estar motivada en Dret. Així, considera que el full de puntuacions ja justifica la decisió del Consell Superior de la Justícia i aquesta consideració del Ple és arbitrària i no fonamentada en Dret, atès que el Consell Superior de la Justícia té l'obligació legal de motivar les seves decisions (article 87 de la Llei qualificada de la Justícia i article 39 del Codi de l'Administració) i la concursant té dret a conèixer les raons de les diferents puntuacions numèriques de les candidates.

- En tercer terme, manifesta que s'incorre en incongruència omissiva, de manera que es vulnera el dret a una resolució fonamentada en Dret. Així, sosté que són fets objectius que la Sra. Olga Adellach Coma, vocal del Consell Superior de la Justícia, va puntuar les entrevistes orals sense ser-hi present, que s'havien de valorar els coneixements de dret andorrà i que no se'n fa cap menció en la carta, que no conté fets ni fonaments de dret, i que l'informe es puntua amb un punt. La Sra. Carolina Bailén Vila va guanyar la plaça amb un 10/10 en l'entrevista i la recurrent va obtenir un 3/10, sense que es doni cap explicació d'aquesta nota màxima ni de la puntuació que se li va atorgar a ella.

Assenyala que no existeix cap document que reflecteixi els criteris de valoració emprats pel Consell Superior de la Justícia, i que no hi ha cap document escrit o audiovisual de la prova oral, de manera que, a manca de publicitat, el Ple imagina com es devia desenvolupar la prova, ja que el Consell Superior de la Justícia no ha indicat les respostes incorrectes o els fets objectius que motiven la seva mala puntuació, ni se li va efectuar cap pregunta sobre dret andorrà.

Per tal com el Ple va declarar legal la decisió del Consell Superior de la Justícia, aquest ha infringit el dret a l'obtenció d'una resolució fonamentada en Dret.

- En quart terme, exposa que s'han vulnerat els drets a un tribunal imparcial, a un procés degut i a un recurs efectiu a causa de la transgressió dels principis d'igualtat i de legalitat. En aquest sentit, el Ple no pot suplir la manca de motivació del Consell Superior de la Justícia i imaginar o suposar els motius que justificaven la decisió. Allò que hagués correspost era retrotraure les actuacions per manca de motivació, per tal que, una volta expressades, aquestes es poguessin revisar. Així, el dret al recurs es torna il·lusori, ja que és el Ple aquell que ha dotat de contingut les puntuacions atorgades pel Consell Superior de la Justícia.

Des d'aquesta òptica, destaca dues disfuncions: la primera, la descontextualització de l'informe de la inspecció dels anys 2016 i 2019, i, la segona, la manca de còmput de la formació inacabada pel que a ella respecta quan en canvi sí es va tenir en compte per a la candidata Sra. Carolina Bailén Vila o també la presa en consideració dels apunts de la Sra. Alexandra Cornella Solà, sense que se li donés a ella l'oportunitat d'aportar-los a posteriori.

- En cinquè terme, sustenta que el Ple no aplica la Llei 13/2019, del 15 de febrer, per a la igualtat de tracte i la no-discriminació, la qual cosa significa una vulneració del dret a una resolució fonamentada en Dret.

Assenyala que les conductes anormals i l'obstaculització contínua li han generat una aprehensió legítima i raonable, de forma que l'Administració, segons l'article 25 de la Llei esmentada, hauria d'haver justificat la base objectiva de les seves decisions.

- I, en darrer terme, afirma que s'ha produït una vulneració del dret a un tribunal imparcial, derivat de la manca de neutralitat en l'elecció dels magistrats del Ple.

Exposa que el Consell Superior de la Justícia té com a funció vetllar per la independència del poder judicial, però que tots els membres d'aquest Consell, que decideixen sobre el nomenament dels magistrats, tenen vinculació directa amb el partit polític que governa. Assevera que el procediment de selecció té una aparença de legalitat, però els candidats no coneixen les raons i els fonaments de la resolució del concurs. Així, sota l'anomenada "*ponderació raonable*" el Consell Superior de la Justícia ha variat els seus criteris en els darrers tres anys respecte de la recurrent.

En el sentit exposat, es remet a les recomanacions del GRECO (Grup d'Estats contra la Corrupció) que considera que la composició del Consell Superior de la Justícia no s'ajusta als estàndards europeus i que la durada dels càrrecs hauria de ser indefinida. A més, si els magistrats han de revisar un acord del Consell Superior de la Justícia, el qual és competent per decidir sobre la promoció, les renovacions eventuals, les condicions econòmiques i les ampliacions horàries dels jutges, aquest fet fa sospitar sobre la imparcialitat d'aquests magistrats. En aquest sentit esmenta resolucions del Tribunal Europeu dels Drets Humans relatives a la independència del poder judicial (veg. la sentència del 12 de març del 2019, recaiguda en la causa Gudmundur Andri Ástrádsson c/ Islàndia i la sentència del 25 de setembre del 2018, Gran Cambra, Denisov c/ Ucraïna) així com la sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea del 24 de juny del 2019, Gran Sala, Comissió Europea c/ Polònia, quant a la durada del mandat i a la seva renovació.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que declari la nul·litat de les resolucions impugnades, així com la d'una part dels actes administratius realitzats pel Consell Superior de la Justícia i que es retrotreguin

les actuacions al darrer acte practicat legalment, per tal que el Consell Superior de la Justícia resolgui el procediment de nomenament de magistrat mitjançant una resolució motivada. Així mateix, demana que es declari la suspensió dels efectes de les sentències impugnades i dels nomenaments de la Sra. Carolina Bailén Vila i de la Sra. Alexandra Cornella Solà, com a magistrades.

2.2. Argumentació del Ple del Tribunal Superior de Justícia

- El Ple del Tribunal Superior de Justícia inicia la seva argumentació amb la indicació que el barem de mèrits pel concurs d'accés a la categoria de magistrat pel torn obert de juristes o per concurs intern és diferent. En aquest darrer, el coneixement del dret andorrà no és un mèrit. Així, considera que la demanda parteix d'una base errònia, donat que la convocatòria 26/18 era per cobrir una plaça a temps complert al Tribunal de Corts per concurs intern i ara és per concurs obert de juristes al Tribunal de Corts (convocatòria 40/19 per una plaça a temps parcial) i per concurs intern al Tribunal Superior de Justícia (convocatòria 39/19 per una plaça amb dedicació parcial). A més, els barems dels concursos eren diferents i la demandant no els va impugnar, de manera que si considerava que les bases s'havien elaborat per perjudicar-la, les havia d'haver impugnat.

- La valoració d'aquestes convocatòries (39/19 i 40/19) no ve determinada per aquella que es va obtenir en convocatòries anteriors, sinó que la discrecionalitat tècnica del Tribunal examinador permet fixar una valoració diferent, sempre que es respecti el principi d'igualtat entre els participants.

- Respecte del procediment, sosté que la impugnació de les actes 24, 25 i 26 per manca de motivació no pot prosperar. En primer terme, el fet que un dels vocals no assistís a una de les reunions, no vol dir que no pugui figurar en les que sí va assistir. En segon terme, el tribunal predeterminat per resoldre aquest concurs és el Consell Superior de la Justícia. En tercer terme, encara que la demandant al·legui que l'informe de la inspecció va ser favorable, en aquest es destaca un deteriorament de l'oficina judicial al seu càrrec pel nombre de procediments en curs. I, en darrer terme, quant a l'argument que el nomenament no es podia publicar perquè la resolució no era ferma, es recorda el caire executori dels actes administratius i la innocuïtat de no haver comunicat la possibilitat del recurs pertinent, atès que la interessada el va interposar i que l'expedient es va lliurar amb la contesta a la demanda –qüestió que ha estat declarada constitucional pel Tribunal Constitucional.

- El lliurament a la recurrent de la documentació de l'expedient que, primer se li va indicar que fes la petició per escrit i després se li va lliurar sense les dades personals, és correcte i respecta el dret a la privacitat dels altres participants.

- Pel que fa al sistema de puntuació i de valoració dels mèrits, sosté que les puntuacions numèriques són el mètode més emprat. Addueix que efectivament es van valorar els articles jurídics i l'experiència com a batlle, però no la beca IVLP dels Estats Units per quant la formació no s'havia acabat quan es va presentar la sol·licitud. I que es va valorar la formació de la candidata Sra. Bailén, atès que va cursar els crèdits lectius, la formació en antropologia forense i les publicacions via web. Conclou que la valoració dels mèrits efectuada pel Consell Superior de la Justícia no és arbitrària ni discriminatòria.

- Quant a l'entrevista, aquesta és una exigència legal i retreu que no se li van formular preguntes ni es va documentar o gravar l'entrevista. El Ple manifesta que formular o no preguntes és una opció del Consell Superior de la Justícia, alhora que no existeix cap obligació de gravar l'entrevista, i que les bases, no impugnades, no preveien que es fessin públiques. No obstant això, la recurrent no va

demanar estar present a les altres entrevistes. Sobre la valoració, el Ple precisa que els elements que s'havien de mesurar en cada entrevista eren diferents i que en ambdues només coincidia un sol element -l'ítem motivacional- el qual, a més, es pot apreciar de manera diferent, i, el fet d'efectuar una sola entrevista per als dos concursos va ser una elecció desencertada. Finalment, si bé la recurrent qüestiona el sistema de selecció dels membres del Consell Superior de la Justícia, aquesta selecció ja existia en el moment en què es va presentar a la convocatòria.

2.3. Argumentació de la Sra. Carolina Bailén Vila

- En relació amb els greuges exposats en el recurs d'empara, en primer lloc, aquesta part manifesta que la recurrent confon el tribunal predeterminat per la llei amb el fet que la resolució judicial l'hagi de dictar el Ple del Tribunal Superior de Justícia, composat per la totalitat dels seus magistrats. Manifesta també que la recurrent va preguntar a la secretària judicial la raó per la qual el Ple només estava format per cinc magistrats, pregunta a la qual se li va donar resposta. L'atribució del coneixement de les dues causes a la mateixa ponent no vulnera el dret a un tribunal predeterminat per la llei, tractant-se a més d'una qüestió de legalitat ordinària, que s'ha introduït *ex novo*, i que no va ser impugnada per la recurrent en el seu moment.

- En segon lloc, respecte de la infracció del deure de motivació i de la incongruència omissiva, considera que el Ple exposa com el Consell Superior de la Justícia, dins de la seva discrecionalitat, va motivar i va raonar les puntuacions atorgades, tant en la fase de concurs com en la de l'entrevista, les quals es fonamenten en les bases de la convocatòria no impugnades per la recurrent.

- Considera que no existeix cap tracte diferencial en la valoració de la formació, com així ho exposa la sentència recorreguda, al marge que es tracta de qüestions de legalitat ordinària.

- Pel que fa a la denúncia de discriminació, que es recolzaria en les disposicions de la Llei 13/2019, la recurrent ni tan sols exposa els indicis fonamentats en què s'empara, de manera que ha de decaure per si sola.

- I, finalment, en relació amb la manca de neutralitat en la selecció dels magistrats, recorda que la composició del Consell Superior de la Justícia ve determinada per la Constitució (article 89), afegint que els concursos anteriors eren diferents als que ara s'ha presentat la recurrent i els canvis de criteris afecten per igual a tots els candidats.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que desestimi aquest recurs d'empara i que condemni la recurrent al pagament de les costes processals ocasionades. Així mateix, demana que es constati que ha patit perjudicis personals i professionals evidents a fi que es puguin reclamar mitjançant les vies adients.

2.4. Argumentació de la Sra. Alexandra Cornella Solà

- En primer lloc, aquesta part afirma que el Ple estava ben constituït, era el tribunal predeterminat i la recurrent coneixia les raons per les quals només el van integrar cinc magistrats, sabent també que les decisions s'adopten per majoria dels assistents (article 65 de la Llei transitòria de procediments judicials). A més, l'atribució a la mateixa ponent dels dos recursos és una qüestió de legalitat ordinària; punt que no va impugnar aleshores i que planteja ara per primera vegada.

- En segon lloc, la manca d'imparcialitat del Ple, pel fet que la renovació dels magistrats que el composen depèn del Consell Superior de la Justícia, no té fonament, ja que aquesta és actualment automàtica.

- En tercer lloc, respecte del dret a obtenir una decisió fonamentada en Dret, considera que les sentències impugnades estan perfectament motivades. El Ple no eximeix al Consell Superior de la Justícia de motivar les seves decisions, sinó que exposa que, en el marc de la seva facultat discrecional, va puntuar tant la fase de concurs com l'entrevista, seguint les bases de la convocatòria no impugnades per la recurrent.

- En quart lloc, quant a la discriminació patida i a l'aplicació de la Llei 13/2019, la recurrent no aporta cap indici fonamentat de la seva concurrència.

- Finalment, les al·legacions sobre la manca de neutralitat del Consell Superior de la Justícia, les recomanacions del GRECO i la doctrina citada dels tribunals europeus són qüestions noves introduïdes ara per primera vegada, de manera que han de ser refusades (article 88.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional).

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que desestimi aquest recurs d'empara i que condemni la recurrent al pagament de les costes processals ocasionades. Així mateix, demana que es constati que ha patit perjudicis personals i professionals evidents a fi que es puguin reclamar mitjançant les vies adients.

2.5. Argumentació del Consell Superior de la Justícia

- El Consell Superior de la Justícia afirma que la recurrent coneixia la composició del Ple del Tribunal Superior de Justícia i la ponent que havia estat designada i no va impugnar cap d'aquests fets, de manera que no pot fer-ho ara.

- Respecte de la vulneració del dret a obtenir una resolució fonamentada en Dret, les sentències del Ple analitzen totes les qüestions plantejades i les seves decisions no són il·lògiques ni irraonables.

- Quant a la manca de motivació, indica que va comunicar per carta a la candidata la seva valoració, de forma que aquesta podia conèixer les raons per les quals no havia estat elegida. A més, va dur a terme l'entrevista i la va puntuar de manera numèrica, d'acord amb les bases de la convocatòria.

- Pel que fa als arguments sobre el canvi del criteri valoratiu, la vulneració dels drets a un procés degut, a un tribunal imparcial i a un recurs efectiu per transgressió dels principis d'igualtat i de legalitat, recorda que el Tribunal Constitucional no és una tercera instància, quan allò que al·lega la recurrent són qüestions de legalitat ordinària, i que no s'ha descontextualitzat l'informe judicial ni el Ple l'ha substituït en la motivació de les seves valoracions.

- La vulneració de la Llei 13/2019 s'introdueix en fase de conclusions i no s'identifica quina és la discriminació patida ni en quins indicis es fonamentaria.

- Quant a la manca de neutralitat dels seus membres, assevera que les bases de les convocatòries es van efectuar en funció de les places a cobrir, que el tribunal de selecció no està vinculat per una convocatòria anterior, i que allò que es pretén és que el Tribunal Constitucional efectuï un judici de convencionalitat i no de constitucionalitat.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que desestimi totalment aquests recursos d'empara i declari que les sentències impugnades, així com el seu acord en què es nomena les dues magistrades afectades, no han vulnerat cap dels drets fonamentals invocats.

2.6. Argumentació del Ministeri Fiscal

- El Ministeri Fiscal, després d'exposar que el recurs d'empara ultrapassa la competència del Tribunal Constitucional pel fet que impugna diferents actes administratius, analitza separadament, no obstant això, els motius al·legats en ell.

- Pel que fa a l'argument de la vulneració dels drets a la jurisdicció, a un procés degut i a un tribunal predeterminat per la llei, afirma que el tribunal predeterminat per la llei comporta el coneixement d'una causa per l'òrgan judicial que legalment s'estableix i, en aquest cas, el Ple del Tribunal Superior de Justícia era l'encarregat de conèixer aquest afer. Afegeix que segons l'article 65 de la Llei transitòria de procediments judicials, el Ple pren les seves decisions per majoria d'assistents, sense que sigui necessari que tots hi concorrin com preveu l'article 57 de la Llei qualificada de la Justícia en casos d'absència o d'impossibilitat.

- D'altra banda, la recurrent va ser informada per la secretària judicial de les raons de les absències dels magistrats mancants. I, pel que fa a la designació de la magistrada ponent, cal destacar que la recurrent no va formular a la instància cap retret, malgrat que les providències indicant qui era la ponent li van ser notificades, de manera que aquesta al·legació no es pot introduir *ex novo* davant el Tribunal Constitucional. Afegeix que aquesta és una qüestió de legalitat ordinària que, a més, no ha produït cap indefensió material. Considera que existeix una clara connexitat material entre les dues demandes que eren pràcticament idèntiques i que no hi ha cap indefensió material pel fet que les sentències fossin signades per 5 magistrats.

- Pel que es refereix a la manca de neutralitat tant del Ple com del Consell Superior de la Justícia, precisa que no és cert que les remuneracions depenguin d'aquest darrer, sinó d'una llei aprovada pel Consell General, que la renovació dels càrrecs és automàtica i que el pas a ple temps s'efectua via concurs. Quant a la designació dels membres del Consell Superior de la Justícia, la recurrent ataca la seva pròpia configuració constitucional, establerta a l'article 89 de la Constitució. El Ministeri Fiscal, vol posar de relleu algunes actuacions de la recurrent que pretenen qüestionar l'honorabilitat dels membres del Consell Superior de la Justícia i del Tribunal Superior de Justícia, com per exemple, que la compareixença de la notària Sra. Rosa M. Ferràndiz Esteve per estendre una acta de presència es va efectuar a requeriment de la recurrent en tant que batlle, – i no de la candidata Sra. Maria Àngels Moreno Aguirre- la qual cosa s'ha de destacar als efectes adients.

- Les bases de la convocatòria no van ser impugnades per la recurrent, de manera que ara, de forma interessada, no pot atacar-les, per pretendre la retroacció al moment anterior a l'entrevista, per tal de tornar-la a fer, en detriment dels drets de les altres candidates.

- Les sentències del Ple no eximeixen el Consell Superior de la Justícia de motivar el seu acord, sinó que entenen que la motivació, fonamentada en la seva discrecionalitat, és suficient. Considera que no ha existit cap infracció del deure de motivació perquè l'avaluació i la puntuació de la concursant és matèria de legalitat ordinària. Respecte de la valoració de les candidates es va efectuar amb un barem de mèrits perfectament taxat que corresponia al 70% de la puntuació (i allò que no es pot demanar és que es valorin mèrits que no es van incloure en una sol·licitud) i amb una entrevista que

corresponia al 30% restant.

- Pel que fa a l'entrevista, els ítems a valorar eren diversos, derivats tant del tipus de plaça com dels sistemes de concurs (intern o obert). A diferència de les altres candidates que van efectuar dues entrevistes, la recurrent va decidir, de forma errònia, fer-ne només una.

- En relació amb l'al·legada manca d'aplicació de la Llei 13/2019, exposa que l'eventual discriminació va ser introduïda per primera vegada en la fase de conclusions, de manera que no va poder ser examinada per no deixar en indefensió a les altres parts, i, al marge de ser una qüestió de legalitat ordinària, la recurrent no aporta cap indici fonamentat de la pretesa discriminació, com exigeix la Llei esmentada en el seu article 25.

- Per acabar, demana al Tribunal Constitucional que desestimi aquests recursos d'empara en constatar-se un manca manifesta de contingut constitucional i per no haver-se vulnerat cap dels drets fonamentals al·legats.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El recurs d'empara no converteix el Tribunal Constitucional en una tercera instància ni en un tribunal suprem; l'únic objecte del recurs d'empara és el de verificar que les decisions impugnades estiguin motivades i es fonamentin en un raonament jurídic que no sigui il·lògic ni absurd i no vulnerin cap dels drets protegits per l'article 10 de la Constitució.

3.2. Aquest Tribunal Constitucional considera innecessària, per a la resolució dels recursos d'empara interposats, la pràctica de les peticions de prova sol·licitades pel Ministeri Fiscal, per la Sra. Carolina Bailén Vila, per la Sra. Alexandra Cornella Solà i per la recurrent, a excepció de l'aportació a aquestes actuacions del procediment administratiu i de les resolucions impugnades, atès que els altres mitjans de prova sol·licitats (documentals i certificació del torn de ponències per part del Tribunal Superior de Justícia, consultes prop del seu personal sobre la composició del Ple, certificació de la secretària d'aquell Tribunal sobre la informació tramesa a la recurrent de la constitució del Ple o còpia de l'expedient disciplinari de la recurrent) no proporcionen cap element útil per resoldre el litigi constitucional.

La manca de necessitat i d'utilitat de les proves demanades deriva de la seva irrellevància, des de l'òptica dels cànons de constitucionalitat, per a l'examen i per a la decisió dels diferents motius que integren els recursos d'empara.

3.3. El primer motiu del recurs d'empara es fonamenta en què, segons el parer de la recurrent, la llei atribueix la competència de la causa al Ple del Tribunal Superior de Justícia i que quan s'havia de resoldre la causa formaven el Ple nou magistrats, mentre que a les sentències únicament n'hi figuren cinc, desconeixent el per què no formen el Ple els altres quatre magistrats. Aquesta absència provocaria, igualment segons el seu parer, la nul·litat de les sentències del 5 de desembre del 2019 i dels autes del 13 de desembre del mateix any.

La recurrent assenyala que va interposar dos procediments consecutius davant del Ple i que la ponent designada va ser la mateixa. Pel fet que les parts eren diferents i que els actes administratius també i pel fet que no es va acordar l'acumulació dels dos procediments, no es pot designar un mateix ponent per a cada una de les causes, altrament es vulneraria el dret a un procés degut,

perquè no s'hauria respectat el torn, així com el dret a la jurisdicció per manca de tutela judicial efectiva.

És a dir, les qüestions constitucionals que han de ser analitzades són dues: la primera, l'eventual vulneració del dret a un tribunal predeterminat per la llei, i, la segona, la determinació de si ha existit una vulneració del dret a un procés degut que generaria una manca de tutela judicial efectiva derivada del nomenament de la mateixa ponent per a la resolució de les dues causes.

3.4. Aquest Tribunal Constitucional ha fixat, en diferents ocasions, el cànon de constitucionalitat respecte del dret a que la causa sigui coneguda per un tribunal predeterminat per la llei. Així, en la sentència del 12 de novembre de 1999, recaiguda en la causa 99-9-RE, es posa en relleu que l'exigència d'un tribunal predeterminat per la llei vol excloure els tribunals excepcionals o creats *ad hoc* per conèixer un determinat procés, de manera que la garantia constitucional es compleix quan el tribunal ha estat creat i dotat de jurisdicció i d'un àmbit de competència abans de l'existència de la controvèrsia que s'ha de resoldre.

En aquest sentit, la sentència de l'11 de gener del 2016, recaiguda en la causa 2015-28 i 29-RE, va establir que "*Pel que fa a l'exigència d'un tribunal predeterminat per la llei, aquest dret implica que l'òrgan judicial hagi estat creat prèviament a la presentació del contenciós i també que les normes de funcionament responguin als principis generals endegats anteriorment al desenvolupament del contenciós en qüestió.*
L'interès jurídic protegit pel dret a un jutge predeterminat per la llei, és, in fine, la imparcialitat d'aquest jutge. La imparcialitat no és tan sols un valor de tipus simbòlic per a un Estat de Dret. També té un significat molt precís que conté elements que aquest Tribunal ja ha tingut l'ocasió de destacar: la imparcialitat objectiva i la imparcialitat subjectiva (veg. FJ segon de la sentència del 14 de gener del 2015, recaiguda en la causa 2015-10-RE)".

Si traslladem les exigències del cànon de constitucionalitat al supòsit actual, cal constatar que, en primer terme, l'atribució de competència al Ple del Tribunal Superior de Justícia per resoldre aquesta controvèrsia existia amb anterioritat al seu plantejament, com es desprèn de l'article 31.2 del text refós de la Llei qualificada de la Justícia (Decret legislatiu del 25 d'abril del 2018) que atribueix al Ple del Tribunal Superior de Justícia el coneixement del recurs contra el nomenament dels magistrats.

En segon terme, quant a l'exigència de la recurrent que les sentències havien de ser signades pels nou magistrats que integren el Ple, s'ha d'indicar que la llei no exigeix que tots aquests magistrats concorrin a la votació, ja que l'article 57 de la Llei qualificada de la Justícia permet la substitució del president en cas d'absència o d'impossibilitat i, en relació amb els magistrats, és obvi que també poden no concórrer a la votació en casos d'absència o d'impossibilitat, en casos d'abstenció o per haver dictat la resolució recorreguda davant el Ple (article 66 del text refós de la Llei transitòria de procediments judicials), a la vegada que, en seu d'acords, es recull la norma ordinària de funcionament dels òrgans col·legiats en funció de la qual els acords s'adopten per majoria dels assistents (article 65 de la Llei transitòria de procediments judicials).

Per tant, amb la signatura de cinc dels nou magistrats, el Ple del Tribunal Superior de Justícia va adoptar les resolucions judicials per majoria dels seus membres, com així havia succeït en altres resolucions judicials anteriors del Ple, com al·lega el Ministeri Fiscal, sense que, per tant, es pugui qüestionar per aquest fet el dret a un tribunal predeterminat per la llei establert a l'article 10 de la Constitució.

3.5. Quant a la irregularitat eventual adduïda per la recurrent en relació amb el nomenament de la

mateixa ponent per resoldre els dos recursos que va interposar contra els dos acords del Consell Superior de la Justícia, s'ha de posar en relleu el següent:

- De conformitat amb la regulació del text refós de la Llei transitòria de procediments judicials (articles 38 i 68) el president del Tribunal Superior de Justícia determinarà el ponent al qual correspongui la causa segons el torn de ponències.

- Ara bé, la recurrent argumenta que la ponent no podia ser la mateixa, atès que es tractava de causes diferents amb contingut diferent i que calia respectar el torn de les ponències. No obstant això, cal advertir, ja des d'ara, que encara que el Tribunal Superior de Justícia no va procedir formalment a acumular les causes, la connexió material d'ambdues i la similitud del seu contingut és evident, fets que justificaven que fos un mateix ponent l'encarregat d'informar sobre ambdues, per raons d'economia i de funcionament intern del Tribunal.

- Malgrat allò que s'acaba d'exposar, aquesta irregularitat processal eventual de no haver seguit el torn de ponències en dues causes no acumulades formalment, no té contingut constitucional per poder estimar el motiu del recurs d'empara per un doble ordre de raons.

La primera, perquè no qualsevol vulneració o infracció de les normes processals té contingut constitucional, sinó només aquelles que priven del dret a la defensa o generen indefensió. En aquest sentit, la sentència del 14 de maig del 2019, recaiguda en la causa 2019-68 i 69-RE, i, l'aute del 21 de desembre del 2009, recaigut en la causa 2009-22-RE, recorden que "*les normes processals no són mers formalismes, sinó regles que incorporen i afecten a valors i principis constitucionals i a drets fonamentals*", i, l'aute del 22 de desembre del 2017, recaigut en la causa 2017-31 i 32-RE, declara que "*3.5. El recurs d'empara assenyala també com argument, la vulneració del dret a un procés degut. Aquest Tribunal Constitucional ha recordat en la seva sentència del 13 de març de 1997, recaiguda en la causa 96-9-RE que "la prohibició d'indefensió implica el respecte a l'essencial principi de contradicció, de manera que els contendents, en posició d'igualtat, disposin de les mateixes oportunitats d'al·legar i provar tot el que estimin convenient amb vista al reconeixement judicial de les seves tesis". Per aquesta raó "una indefensió constitucionalment rellevant no té lloc sempre que es vulneri qualsevol norma processal, sinó tan sols quan amb aquesta vulneració es provoquen conseqüències pràctiques consistents en la privació del dret de defensa i en un perjudici real i efectiu dels interessos de l'afectat per la indefensió". I més recentment, ha subratllat aquest Tribunal Constitucional que el dret a un procés degut comporta "com a contingut la protecció de les garanties processals que asseguren a les parts la possibilitat de defensar davant els tribunals els seus drets i interessos en igualtat d'armes processals" (veg. l'aute del Tribunal Constitucional del 3 de maig del 2010, recaigut en la causa 2010-5-RE)*".

En aquest cas, no ha existit cap limitació del dret a la defensa ni cap situació d'indefensió en detriment de la recurrent pel fet que la ponent hagi estat la mateixa, ja que no s'ha al·legat l'existència de cap situació de parcialitat en relació amb aquesta ponent i perquè les sentències del Ple estan signades per tots els magistrats assistents.

I, la segona raó, perquè l'article 88.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional introdueix l'anomenat principi de subsidiarietat, el qual significa que la recurrent no pot introduir en el seu recurs d'empara extrems o qüestions noves que s'haurien pogut adduir en el procés anterior. I, des d'aquesta òptica, no consta que, una vegada notificades a la recurrent les providències de nomenament de ponent de les causes, aquesta les hagués recorregut, de manera que no es pot analitzar per primera vegada en el marc del recurs d'empara aquesta qüestió.

3.6. Així mateix, la recurrent retreu a les sentències del Ple haver admès que la resolució del Consell Superior de la Justícia no ha d'estar motivada en Dret, ja que el full de puntuacions ja justifica la seva decisió i considera, per tant, que la resolució del Ple és arbitrària i no està fonamentada en Dret, atès que el Consell Superior de la Justícia té l'obligació legal de motivar les seves decisions (article 87 de la Llei qualificada de la Justícia i article 39 del Codi de l'Administració) i la concursant té dret a conèixer les raons de les diferents puntuacions numèriques de les candidates.

Aquest segon motiu pot ser examinat de manera conjunta amb el tercer, en el qual s'addueix que s'incorre en incongruència omissiva, de manera que es vulneraria el dret a una resolució fonamentada en Dret. Així, la recurrent sosté que són fets objectius que la Sra. Olga Adellach Coma, vocal del Consell Superior de la Justícia, va puntuar les entrevistes orals sense ser-hi present, que s'havien de valorar els coneixements de dret andorrà i que no se'n fa cap menció en la carta, que no conté fets ni fonaments de dret, i que l'informe es puntua amb un punt. Afegeix que la Sra. Carolina Bailén Vila va guanyar la plaça amb un 10/10 en l'entrevista i que ella va obtenir un 3/10, sense que es doni cap explicació d'aquesta nota màxima ni de la puntuació que se li va atorgar a ella. També assenyala que no existeix cap document que reflecteixi els criteris de valoració emprats pel Consell Superior de la Justícia, i que no hi ha cap document escrit o audiovisual de la prova oral, de manera que, a manca de publicitat, el Ple imagina com es devia desenvolupar la prova, ja que el Consell Superior de la Justícia no ha indicat les respostes incorrectes o els fets objectius que motiven la seva mala puntuació, ni se li va efectuar cap pregunta sobre dret andorrà.

Conclou, doncs, que pel fet de validar la decisió del Consell Superior de la Justícia, el Ple va infringir el dret a l'obtenció d'una resolució fonamentada en Dret.

El cànon de constitucionalitat en matèria de motivació de les resolucions judicials ha estat establert, de forma reiterada, per aquest Tribunal Constitucional (entre d'altres en la sentència del 2 d'abril del 2012, recaiguda en la causa 2011-37-RE, en la sentència del 12 d'octubre del 2018, recaiguda en la causa 2018-21-RE i en la sentència del 9 de setembre del 2019, recaiguda en la causa 2019-34-RE).

La doctrina del Tribunal ha estat constant en destacar que el deure de motivar les sentències, no només present en l'article 10, sinó també en l'article 86.2 de la Constitució ("*2. En tot cas, les sentències seran motivades, fonamentades en l'ordenament jurídic i notificades fefaentment*"), deriva de la necessitat que els jutges expliquin el raonament emprat per tal que els justiciables puguin entendre els motius pels quals les seves pretensions han estat totalment o parcialment rebutjades.

La motivació és una conseqüència de la bona administració de justícia (veg. la sentència del 21 de gener de 1999 del Tribunal Europeu dels Drets Humans, Garcia Ruiz c/ Espanya, GC núm. 30544/96, §26), alhora que requereix que es recolzi en criteris objectius derivats del dret. A més, i no es pot oblidar, la motivació de les resolucions judicials i, per tant, l'explicitació de l'aparell argumentari per acollir o refusar les pretensions de les parts és allò que possibilita que els tribunals superiors, els quals han de resoldre els recursos contra les resolucions judicials, puguin conèixer les raons en què s'ha fonamentat l'òrgan judicial *a quo* en la seva resolució.

Per últim, però no menys important, el Tribunal Europeu dels Drets Humans ha assenyalat que la motivació ha de contenir una exigència de rigor i de qualitat. I, en aquest sentit, s'han equiparat a les denegacions de justícia aquelles fonamentacions estàndards, esquelètiques o vagues (veg. la sentència del 29 de maig de 1997, Georgiadis c/ Grècia, núm. 21522/93, §42-43; i, la sentència del 19 de febrer de 1998, Higgins c/ França, núm. 134/1996/753/952, §42-43).

3.7. A aquest Tribunal Constitucional, com s'ha recordat en el punt 3.1, no li pertoca analitzar, de

nou, els motius del recurs que es va plantejar contra els acords del Consell Superior de la Justícia, sinó solament si les sentències del Ple que desestimen aquest recurs compleixen o no amb el cànon de constitucionalitat exposat en relació amb la motivació.

Des d'aquest punt de vista constitucional, l'anàlisi de les sentències impugnades del Ple evidencia, en primer lloc, que el llistat de mèrits són diferents en funció de les convocatòries, ja que aquestes convocatòries també són diferents (concurs per torn lliure en un cas i per promoció interna en l'altre).

En segon terme, exposa que les bases de les convocatòries pels concursos anteriors i pels actuals eren diferents i que el Consell Superior de la Justícia les pot modificar sempre que cada mèrit es ponderi de manera raonable. No obstant això, adverteix també que la recurrent no va impugnar les bases de les convocatòries, de manera que ara no pot aprofitar el recurs per a fer-ho.

En tercer terme, valora que es pot obtenir una puntuació diversa a concursos anteriors sempre que els concursants siguin tractats d'acord amb el principi d'igualtat.

En quart terme, manifesta que a les actes 24, 25 i 26 del Consell Superior de la Justícia ja es reflecteix que el dia de les entrevistes un dels vocals no va assistir-hi sense que això impedeixi que pugui signar la següent acta.

En cinquè terme, el Ple exposa que les qualificacions numèriques són el sistema més emprat en les oposicions i en els exàmens i, després, analitza, de forma concreta, els mèrits de publicacions d'articles jurídics, experiència, presidència de la junta electoral, beca IVLP, els articles via web, apunts i la formació acadèmica, tot exposant les raons i els arguments pels quals, d'acord amb les bases, mereixen o no ser puntuats.

I, en darrer terme, en relació amb l'entrevista de les candidates, el Ple sosté que aquesta és una exigència legal de l'article 66 *ter* de la Llei qualificada de la Justícia i diferencia entre una valoració arbitrària i una valoració discrecional, tot considerant que la valoració de l'entrevista s'incardina en aquesta darrera. Les bases de les convocatòries no preveien el caire públic de les proves ni que aquestes es documentessin o gravessin i aquestes bases no van ser impugnades, alhora que queda a criteri del Consell Superior de la Justícia formular o no preguntes als candidats.

Exposa que els ítems de les dues entrevistes només coincideixen en la motivació i aquesta es pot valorar de manera diversa, al tractar-se de concursos diferents. Per això els candidats havien d'adaptar les seves exposicions a cada concurs. D'aquí que la decisió de la recurrent de fer una sola entrevista va ser desencertada.

3.8. Dels raonaments exposats pel Ple no es pot concloure que s'eximeixi al Consell Superior de la Justícia de motivar les seves resolucions relatives al nomenament dels concursants. El Ple raona sobre el desenvolupament del procés selectiu conforme a les fases de concurs i d'entrevista. Pel que fa al primer punt exposa els arguments pels quals determinats ítems es valoren i altres no, mentre que en l'entrevista raona que es tractava de dos concursos diferents, la qual cosa justificava efectuar no una sola entrevista sinó dues diferenciades, ja que un ítem era igual per ambdós concursos però, a més, es valorava de forma diferent.

D'aquesta argumentació del Ple no es pot convenir amb la recurrent que aquest substitueixi al Consell Superior de la Justícia, sinó que el Ple exposa els arguments pels quals les pretensions de la recurrent són refusades i explicita les raons que condueixen a l'adopció de la desestimació del seu recurs. A més, l'aparell argumental que empra el Ple no es pot considerar estàndard, esquelètic o

merament formal, sinó que examina a bastament cadascuna de les pretensions articulades i les-hi atribueix una resposta que no pot ser titllada d'arbitrària, d'il·lògica o de no raonable.

3.9. La recurrent addueix també que s'han vulnerat els drets a un tribunal imparcial, a un procés degut i a un recurs efectiu per transgressió dels principis d'igualtat i de legalitat. En aquest sentit, el Ple no pot suplir la manca de motivació del Consell Superior de la Justícia i imaginar o suposar els motius que justificarien la seva decisió. Allò que corresponia era retrotraure les actuacions per manca de motivació, per tal que, una volta expressades, es poguessin revisar. Així, el dret al recurs es torna il·lusori, ja que és el Ple qui dota de contingut les puntuacions del Consell Superior de la Justícia.

Des d'aquesta òptica, destaca dues disfuncions: la primera, la descontextualització de l'informe de la inspecció dels anys 2016 i 2019, i, la segona, la manca de còmput de la formació inacabada pel que a ella respecta quan en canvi sí es va tenir en compte per a la candidata Sra. Carolina Bailén Vila.

Tampoc aquest motiu pot prosperar. En efecte, sota l'empara de la denúncia de manca d'un tribunal imparcial, que examinarem posteriorment, de la vulneració del dret a un procés degut i del dret a un recurs efectiu per vulneració dels principis de legalitat i d'igualtat, la recurrent pretén de nou substituir la fonamentació i la valoració del Ple per la seva pròpia.

En aquest sentit, ja hem posat en relleu que el Ple del Tribunal Superior de Justícia és l'òrgan judicial predeterminat per la llei per conèixer del recurs interposat, que el procés s'ha desenvolupat d'acord amb les previsions de la llei i que el Ple havia argumentat que la valoració d'un mateix candidat podia ser diferent en concursos diversos sempre que els paràmetres de valoració fossin idèntics per a tots els concursants. A més, també s'ha examinat que el Ple no ha substituït la motivació de la decisió del Consell Superior de la Justícia, sinó que ha examinat tant la fase de concurs com l'entrevista i ha exposat els arguments que justifiquen la desestimació del recurs. I, hem exposat com aquesta argumentació s'adequa al cànon de constitucionalitat, en no poder-se considerar com a no raonable, il·lògica o inversemblant.

La recurrent afegeix dues disfuncions que evidencien la manca de motivació o la motivació inadequada, com seria la valoració de l'informe de la inspecció dels anys 2016 i 2019, així com la divergència en el còmput d'algunes formacions, ja que aquestes s'haurien tingut en compte per a les altres candidates i no per a ella.

Tampoc, des d'aquesta òptica, existeix cap vulneració del dret a la jurisdicció, en el seu vessant de la motivació, perquè en relació amb el primer punt, el Ple reté una dada present en l'informe, com és l'increment de procediments en curs que deterioren l'oficina de la recurrent, i en relació amb el segon punt relatiu a la formació acadèmica, té present aquella efectivament cursada, com així ho explicita tant respecte de la Sra. Carolina Bailén Vila (crèdits lectius i estudis de perit i expert universitari en antropologia i arqueologia forense) com de la Sra. Alexandra Cornella Solà (apunts de dret penal), que, per la seva puntuació (0,1) no influeixen de cap manera en el resultat final, sense que s'hagi d'obrir un nou termini per aportar apunts en benefici de la recurrent.

En definitiva, una vegada més la recurrent pretén substituir la seva pròpia valoració per la del Tribunal predeterminat per la llei, quan aquest ha justificat i explicitat l'aparell argumentari que dona suport a la seva decisió, de manera raonable, lògica i a bastament argumentada.

3.10. La recurrent en empara al·lega també que el Ple no aplica la Llei 13/2019, del 15 de febrer, per a la igualtat de tracte i la no-discriminació, la qual cosa significa una vulneració del dret a una

resolució fonamentada en Dret.

Assenyala que les conductes anormals i l'obstaculització contínua han generat una aprehensió legítima i raonable en ella, de forma que l'Administració, segons l'article 25 de la Llei esmentada, hauria d'haver justificat la base objectiva de les seves decisions.

Aquest motiu de recurs tampoc pot prosperar per dues raons. La primera, perquè, encara que en fase de conclusions davant d'aquest Tribunal, la recurrent addueix que en la demanda manifestava la vulneració del dret a l'accés als càrrecs públics en condicions d'igualtat pel principi de mèrit, va ser en fase de conclusions davant del Ple quan va al·legar per primera vegada, i, ara en el recurs d'empara, la inaplicació de la Llei 13/2019 per haver patit una situació de discriminació i perquè el Ple no va invertir la càrrega de la prova com ordena l'article 25 d'aquesta Llei.

Ja hem tingut ocasió abans de referir-nos al principi de subsidiarietat de l'actuació del Tribunal Constitucional (veg. l'article 88.2 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional) que exigeix que les eventuals vulneracions dels drets fonamentals s'han de plantejar en el procediment urgent o preferent o en les instàncies jurisdiccionals ordinàries, i solament quan no sigui possible, per exemple per produir-se la vulneració en la resolució que es recorre en empara, aquesta es podrà promoure per primera vegada davant del Tribunal Constitucional. En aquest cas, l'eventual discriminació patida en el procés selectiu al qual va concórrer la candidata, i ara recurrent, es podia haver al·legat en el recurs davant del Ple, i en no haver-ho fet així, resta tancada la via de l'empara per aquest extrem.

La segona, perquè ja hem exposat abans quin és el cànon de constitucionalitat respecte del deure de motivació que integra el dret a la jurisdicció (article 10 de la Constitució) i també l'exigència de l'article 86 de la Constitució. Cap retret de manca de motivació es pot efectuar al Ple del Tribunal Superior de Justícia quan la qüestió introduïda ho és *ex novo* en la fase de conclusions i, per tal de garantir el deure de contradicció i d'igualtat d'armes processals, aquesta no s'analitza. Però tampoc pot triomfar l'al·legació d'una eventual discriminació plantejada davant d'aquest Tribunal quan no s'explicita en què consisteix aquesta discriminació, ni es presenten, com exigeix la Llei 13/2019, indicis fonamentats de la seva comissió en la decisió del Consell Superior de la Justícia, ni quan aquesta discriminació ha sigut objecte de resolució pel Tribunal que resol el recurs, de manera que la tasca de control del Tribunal Constitucional queda sense objecte.

3.11. Finalment, la recurrent, afirma que s'ha produït una vulneració del dret a un tribunal imparcial, derivat de la manca de neutralitat en l'elecció dels magistrats. Exposa que el Consell Superior de la Justícia té com a funció vetllar per la independència del poder judicial, però que en aquest Consell tots els seus membres tenen vinculació directa amb el partit polític que governa alhora que decideixen sobre el nomenament dels magistrats.

En el sentit exposat, es remet a les recomanacions del GRECO que considera que la composició del Consell Superior de la Justícia no s'ajusta als estàndards europeus i que la durada dels càrrecs hauria de ser indefinida. A més, si els magistrats han de revisar un acord del Consell Superior de la Justícia, el qual és competent per decidir sobre la promoció, les renovacions eventuals, les condicions econòmiques i les ampliacions horàries dels jutges, aquest fet fa sospitar sobre la imparcialitat d'aquests magistrats. En aquest sentit esmenta resolucions del Tribunal Europeu dels Drets Humans relatives a la independència del poder judicial (veg. la sentència del 12 de març del 2019, recaiguda en la causa Gudmundur Andri Ástrádsson c/ Islàndia i la sentència del 25 de setembre del 2018, Gran Cambra, Denisov c/ Ucraïna) així com la sentència del Tribunal de Justícia de la Unió Europea del 24 de juny del 2019, Gran Sala, Comissió Europea c/ Polònia, quant a la

durada del mandat i a la seva renovació.

Quant al cànon de constitucionalitat, relatiu a l'exigència que les pretensions dels justiciables siguin examinades per un tribunal imparcial, de conformitat amb els paràmetres del Tribunal Europeu dels Drets Humans, els estàndards europeus són el respecte dels principis d'imparcialitat objectiva i subjectiva i la necessitat de tenir en consideració les circumstàncies de la causa, així com la particularitat del sistema jurisdiccional de cada Estat (veg. les sentències del Tribunal Europeu dels Drets Humans del 22 de setembre de 1994, Debled c/ Bèlgica, i, del 9 de juliol del 2015, AK c/ Liechtenstein, així com, l'aute de l'11 de juliol del 2019, recaigut en la causa 2019-41-RE, i, la sentència de l'11 de novembre del 2019, recaiguda en la causa 2019-51-RE, del Tribunal Constitucional).

3.12. La recurrent al·lega la manca d'imparcialitat en la composició del Consell Superior de la Justícia i en els magistrats del Ple del Tribunal Superior de Justícia que van dictar les sentències definitives actualment impugnades en empara.

En aquest sentit, cal destacar que la composició del Consell Superior de la Justícia es troba establerta en la norma constitucional i aquesta institució vetlla per la independència i el bon funcionament de la Justícia (article 89.2 de la Constitució) i aquest mateix precepte, així com la Llei qualificada de la Justícia determinen les seves funcions, com són nomenar els batlles i magistrats, exercir la funció disciplinària, l'estadística judicial, ordenar la publicació oficial de les resolucions judicials, designar presidents, promoure els mitjans per a l'Administració de Justícia i supervisar el funcionament d'aquesta mitjançant el nomenament d'inspectors (article 89.3 de la Constitució i articles 20 a 38 del text refós de la Llei qualificada de la Justícia).

No s'observa cap manca de neutralitat en la designació dels membres del Consell Superior de la Justícia, però en tot cas, si la recurrent considerava que algun o tots ells es trobaven incursos en una situació que pogués posar en dubte la seva imparcialitat, ja fos subjectiva o objectiva, els podia haver recusat, cosa que no va fer.

Una altra qüestió és la de la vinculació que imputa als magistrats que han de resoldre el seu recurs contra els acords del Consell Superior de la Justícia, ja que d'aquest Consell depenen la seva remuneració, renovació i promoció professional.

En aquest sentit, una vegada nomenats els batlles i els magistrats, després de la reforma de la Llei qualificada de la Justícia l'any 2014, la renovació del càrrec ha deixat de ser discrecional, atès que si no existeix una sanció disciplinària, aquesta s'ha de produir (article 68 del text refós de la Llei qualificada de la Justícia), a l'igual que les retribucions o els sistemes de promoció de grau dels magistrats es troben regulats i taxats en aquesta mateixa Llei, la qual determina la taula de retribucions en funció del càrrec, de l'adscripció i de l'antiguitat, alhora que la promoció de grau requereix el transcurs de sis anys i la superació de la formació obligatòria continuada. Per això, l'article 91.2 de la Constitució garanteix la inamovibilitat i la independència dels batlles o dels magistrats mentre dura el seu càrrec, sense perjudici de les sancions disciplinàries, les quals estan sotmeses a un procediment amb audiència i conforme al principi de legalitat.

En darrer terme, i per apurar l'anàlisi efectuada, tampoc des de l'òptica de les aparences es pot justificar la denúncia de la manca d'imparcialitat del Ple del Tribunal Superior de Justícia. Així, la protecció de les aparences (*Justice must not only be done, it must also be seen to be done*) porta a la necessitat que els ordenaments jurídics regulin l'abstenció i la recusació -com ha fet modernament Andorra, vegeu per exemple la sentència del Tribunal Constitucional del 14 de juliol del 2014,

recaiguda en la causa 2014-13-RE. A més, les aparences prenen importància si els fets verificables poden posar en dubte la imparcialitat del jutge. I des d'aquesta perspectiva, l'element determinant és que els temors dels justiciables puguin ser considerats justificables des d'un punt de vista objectiu (veg. la sentència del Tribunal Constitucional del 14 de juliol del 2015, recaiguda en la causa 2015-10-RE).

Aplicada aquesta consideració al cas actual, és evident que la independència i la inamovibilitat dels jutges i dels magistrats a Andorra a partir de l'any 2014 possibilita, sense cap mena de temor objectiu pels ciutadans, que aquests analitzin si les actuacions de l'Administració i del Consell Superior de la Justícia s'adeqüen a la legalitat.

Per consegüent, també aquest darrer motiu ha de ser refusat.

3.13. La desestimació íntegra del recurs d'empara suposa, de conformitat amb l'article 92.4 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, la imposició a la part recurrent de les costes processals.

Decisió:

En atenció a tot això que s'ha exposat, el Tribunal Constitucional, per l'autoritat que li confereix la Constitució del Principat d'Andorra,

Ha decidit:

1. Desestimar el recurs d'empara 2020-2 i 3-RE interposat per la Sra. Maria Àngels Moreno Aguirre contra les sentències del Ple del Tribunal Superior de Justícia del 5 de desembre del 2019 (núm. 11-2019 i 12-2019), i contra part dels actes administratius dels procediments 39/2019 i 40/2019 tramitats davant del Consell Superior de la Justícia.

2. Aixecar la suspensió de l'execució de les actuacions establerta per aquest Tribunal en el seu aute del 17 de febrer del 2020.

3. Imposar a la part recurrent les costes processals derivades de la desestimació dels seus recursos d'empara.

4. Publicar aquesta sentència, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

I així, per aquesta sentència nostra, que ha de ser notificada a la representació processal de la Sra. Maria Àngels Moreno Aguirre, al Consell Superior de la Justícia, a la representació processal de la Sra. Carolina Bailén Vila i de la Sra. Alexandra Cornella Solà, al president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal ho pronunciem, manem i signem a Andorra la Vella, el 13 de juliol del 2020.

Dominique Rousseau
President

Josep-D. Guàrdia Canela
Vicepresident

Joan Manel Abril Campoy
Magistrat

Jean-Yves Caullet
Magistrat